



24.10.2018

Pormestari

---

**150 §****Lausunto alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihankkeesta sekä osto- ja velvoiteliikenteen kehittämisestä 2020-2022**

HEL 2018-009528 T 08 00 00

**Päätös**

Pormestari päätti antaa liikenne- ja viestintäministeriölle alueellisen junaliikenteen järjestämisen pilottihankkeesta sekä osto- ja velvoiteliikenteen kehittämisestä 2020-2022 seuraavan lausunnon:

Pääkaupunkiseudun lähijunaliikenteen toimivaltainen viranomainen on Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), joka suunnittelee ja tilaa toimialueensa junaliikenteen. Lähijunaliikenne ei kuulu osto- ja velvoiteliikenteen piiriin.

Rautateiden henkilöliikennepalvelujen tarjonnan lisääminen ja monipuolistaminen myös alueellisina kokonaisuuksina on lähtökohtaisesti kannatettavaa. Junaliikenteen kehittämiselle on tarvetta Etelä-Suomessa myös HSL-alueen ulkopuolella mm. Helsingin seudun tulevaisuuden kasvunäkymät huomioon ottaen.

Pääkaupunkiseudulla olemassa oleva ratakapasiteetti ja käytettävissä oleva kalusto asettavat rajoituksia uusien vuorojen tai reittien suunnittelulle pääkaupunkiseudun junaliikenteeseen. Uusien linjojen tai reittien kehittäminen vaatii olemassa olevan ratakapasiteetin laajentamista. Pissararata on lyhyen aikavälin investointina yksi keskeisimmistä koko maan raideliikenteen järjestämisen kannalta. Lisäksi keskeinen lähtökohta ja edellytys liikenteen lisäämiselle on koko pääkaupunkiseudun ja erityisesti Helsingin rautatieaseman ratapihan kulunvalvonnan parantaminen ja kehittäminen sekä häiriöherkkyyden vähentäminen.

Helsingin kaupunki toteaa, että mahdolliset uudet liikennereitit ja/tai alueelliset pilottihankkeet eivät saa vaarantaa pääkaupunkiseudun lähiliikenteen tai Etelä-Suomen taajamaliikenteen toimivuutta. Kaikki mahdolliset uudet linjat ja reitit on jo suunnitteluvaiheessa koordinoitava yhdessä HSL:n ja Helsingin kaupungin kanssa.

Mahdollisten uusien linjojen ja reittien kehittämisessä on myös huomioitava aikataulujen sekä vaihtoyhteyksien infraratkaisujen yhteensopivuus jo olemassa olevien linjojen ja reittien kanssa. Toimivat ratkaisut edellyttävät mm. liityntäpysäköinnin toteuttamista juna-asemien välittömään läheisyyteen.

Junaliikenne on osa pääkaupunkiseudun liikennejärjestelmäkokonaisuutta. Käynnissä oleva Raide-Jokerin suunnittelu ja rakentaminen tu-



24.10.2018

**Pormestari**

---

lee merkittävästi vaikuttamaan pääkaupunkiseudun poikittaiseen joukkoliikenteeseen seuraavien vuosien aikana.

**Esittelijä**

kansliapäällikkö  
Sami Sarvilinna

**Lisätiedot**

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035  
kristiina.matikainen(a)hel.fi

**Liitteet**

- 1 Saate 11.9.2018
- 2 Lausunto- ja ilmoittautumispyyntö - junapilotti sekä osto- ja velvoiteliikenne
- 3 HKL:n lausunto

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Tiedoksi**

HKL

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää 11.9.2018 lausuntoa alueellisen junaliikenteen kehittämistä. Ilmoitus halukkuudesta osallistua pilottihankkeeseen sekä näkemykset osto- ja velvoiteliikenteen kehittämiseksi pyydetään 23.10.2018 mennessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö suunnittelee rautateiden osto- ja velvoiteliikenteen seuraavaa kautta vuodesta 2020 alkaen. Nykyiset ostoliikennesopimus ja päätös velvoiteliikenteestä ovat voimassa vuoden 2019 loppuun. Tulevalla kaudella on tarkoitus pilotoida yhdessä alueiden kanssa alueellista liikennettä sekä tarkastella muutoinkin osto- ja velvoiteliikenteen kokonaisuutta ottaen huomioon alueiden tarpeita.

Hallitus on päättänyt, että rautateiden henkilöliikennepalvelut avataan kilpailulle vaiheittain. Ensimmäisenä kilpailutetaan Etelä-Suomen taajamajunaliikenne. Kilpailutetun liikenteen on tarkoitus alkaa kesäkuussa 2022.

Kilpailun avaaminen on läheisesti kytköksissä alueellisen liikenteen tulevaisuuteen, sillä se muuttaa osto- ja velvoiteliikenteen sopimuskoko-



24.10.2018

Pormestari

---

naisuutta merkittävästi nykyisestä. Hallitus on esittänyt, että maakuntaudistuksen yhteydessä annettaisiin maakunnille toimivalta oman alueensa junaliikenteeseen, jolloin niiden on mahdollista järjestää liikennettä omista tarpeistaan käsin.

Osto- ja velvoiteliikenteen suunnittelua varten LVM pyytää näkemyksiä alueen liikkumistarpeista, sekä osto- ja velvoiteliikenteen mahdollisesta tulevasta tarjonnasta. Erityisesti tietoa pyydetään alueen kulkutarpeista (esim. joukkoliikenteen palvelutasomäärittely, ajankohtaiset kehittämissuunnitelmat) ja näihin liittyen kehittämisehdotuksia aikataulusuunnittelua varten sekä tietoa nykyisen junatarjonnan tärkeimmistä vuoroista ja merkittävimmistä palvelutasopuutteista.

Tarkoitus on, että junaliikenne muodostaa yhdessä muun joukkoliikenteen kanssa yhteen toimivan julkisen liikenteen kokonaisuuden, ja että junaliikenne palvelee aiempaa paremmin myös alueiden sisäisessä liikenteessä..

LVM pyytää tietoa, onko alueen lippujärjestelmä yksinoikeussopimuksessa määritellyn mukainen, jotta seudulliset lipputuotteet voidaan hyväksyä käyttöön junaliikenteessä, ja mitä toimenpiteitä se mahdollisesti edellyttää.

LVM teetti yhdessä Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pirkanmaan maakuntien liittojen kanssa selvityksen, jossa tarkasteltiin alueellisen junaliikenteen järjestämistapoja yleisellä tasolla kansainvälisten esimerkkien pohjalta sekä selvitettiin matkustajapotentiaalia ja liikenteen lisäämismahdollisuuksia mahdollisella pilottialueella.

LVM pyytää jakelussa olevia viranomaistahoja ilmoittamaan kiinnostuksensa osallistua pilottiyhteistyöhön uuden ostoliikennesopimuksen ja velvoitepäätöksen valmistelussa ja toteutuksessa. Tavoitteena on laatia valittujen alueiden sekä LVM:n kesken suunnitelmat alueellisen liikenteen pilottihankkeiksi, joissa liikennöintiä pyritään kehittämään nykyisestä.

Pilotti on määrä toteuttaa hakumenettelyllä siten, että esim. kunnat ja maakuntien liitot voisivat muodostaa yhteenliittymiä ja hakea mukaan pilottiin. LVM valitsee varsinaiseen pilottiin mukaan 1-3 aluetta, joiden kanssa laaditaan yhteiset junaliikenteen aikataulusuunnitelmat. Tämän jälkeen liikennöinnistä pyydetäisiin tarjousta VR:ltä. LVM vastaisi varsinaisesta hankinnasta, ja maakunnallisesti suunniteltu liikenne olisi osa ministeriön ja VR:n välistä sopimusta. Pilotti kestäisi ostoliikennesopimuksen voimassaoloajan (alustavasti 2,5 vuotta).

LVM:n tavoitteena on löytää pilottihankkeen kautta sellaisia liikennöintikokonaisuuksia, joita voitaisiin liikennöidä myös pitkällä aikavälillä. Li-



24.10.2018

**Pormestari**

---

säksi pilotin kautta halutaan luoda näkymää ja kehittää toimintatapoja, joiden pohjalta mahdollista toimivallan siirtoa maakunnille lähdetäisiin toteuttamaan. Pilotoidun liikenteen jatko riippuu muun muassa maakuntauudistuksen aikataulusta, rautateiden kilpailun avaamisen prosessista sekä junaliikenteen ostoliikennemäärärahoista. Hankkeessa on tarkoitus kokeilla kokonaan uutta liikennettä.

Asiasta on saatu liikenneliikelaitoksen lausunto. Kaupunkiympäristön toimialalla ei ole ollut lausuttavaa asiasta. Asia on valmisteltu yhteistyössä talous- ja suunnitteluosaston ja elinkeino-osaston kanssa.

**Esittelijä**

kansliapäällikkö  
Sami Sarvilinna

**Liitteet**

- 1 Saate 11.9.2018
- 2 Lausunto- ja ilmoittautumispyyntö - junapilotti sekä osto- ja velvoitelii-  
kenne
- 3 HKL:n lausunto

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Tiedoksi**

HKL



24.10.2018

Pormestari

---

## MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

### MUUTOKSENHAKUKIELTO

#### **Pöytäkirjan 150 §.**

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §



24.10.2018

Pormestari

---

Jan Vapaavuori  
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa  
[www.hel.fi](http://www.hel.fi) 24.10.2018.

---

**Postiosoite**

PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
[kaupunginkanslia@hel.fi](mailto:kaupunginkanslia@hel.fi)

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alv.nro**

FI02012566